

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНО ВЕЋЕ ТУЖИЛАЦА

Број: ДВТ ПС 4/2021

Дана: 13.09.2021. године

БЕОГРАД

САОПШТЕЊЕ
ПОВЕРЕНИКА ЗА САМОСТАЛНОСТ

Дана 09.08.2021.године, канцеларија Државног већа тужилаца примила је поднесак са прилозима Александра Исаиловића, заменика Вишег јавног тужиоца у Београду у којем се наводи да су у предмету КТО.287/17, против окр.В.Б, окр.М.М и окр.М.К, због кривичног дела убиства из чл.113 КЗ у вези чл.33 и 35 КЗ, извршеног над пок.Властимиром Милошевићем („убиство на пругама“), медији сензационалистички извештавали, криво пренели да су материјални докази волшебно нестајали што је довело до ослобађајуће пресуде, да је кривац Више јавно тужилаштво, односно обрађивач предмета, чиме је узроковано неповерење јавности у рад јавног тужилаштва, па тако угрожава рад целог тужилаштва и тиме доводи у питање самосталност и интегритет обрађивача предмета.

Уједно, наводи да као доказ за изнето служи и последњи објављени текст на порталу „24 Седам“ од 01.07.2021.године који се односи на смрт пок.Александра Халабрина.

Извршио сам увид у део списка предмета прилогу (фотокопија кривичне пријаве ПУ за град Београд, УКП одељење за сузбијање крвних и сексуалних деликата КУ.бр.1719/17 од 06.02.2017.године, обавештење о току вештачења Билошког факултета Универзитета у Београду протокол К-8973/17, К-8974/17 од 06.02.2017.године, наредбу о спровођењу истраге ВЈТ у БЕОГРАДУ кти.57/17 од 06.02.2017.године, налаз и мишљење Билошког факултета Универзитета у Београду протокол К.8973/17 и К.8974/17, запримљени у ВЈТ у Београду 03.05.2017.године, оптужницу Вјт у Београду КТО.287/17 од 21.07.2017.године, решење Вишег суда у Београду К.бр.357/2017 КВбр.2391/17 од 27.09.2017, пресуду Вишег суда у Београду К.357/2017 од 11.05.2018.године и текст

објављен на порталу "24 Седм" под насловом „ Мара Халабрин за 24 Седм: Син ми је последњи пут виђен са вођом навијача Рада па је убијен! Инспектор ућуткан?“ од 01.07.2021.године, како бих утврдио да ли постоји оправдана бојазан о постојању политичког или неког другог недозвољеног утицаја у овом предмету КТО 287/17.

У циљу утврђивања постојања недозвољеног утицаја затражио сам од Вишег јавног тужилаштва у Београду информацију када је пресуда Вишег суда у Београду К.357/2017 од 11.05.2018.године постала правноснажна те да ли је Више јавно тужилаштво реаговало поводом навода у медијима.

Дана 08.09.2021.године обавио сам разговор са замеником јавног тужиоца у Београду Александром Исаиловићем који ми је детаљно саопштио наводе на Порталу Нова.рс, приложио копије од 27.06 и 14.07.2021.године, истакао да се износе непотпуне, нетачне информације које доводе у питање његов професионални интегритет, част и углед, генерално самосталност целог јавног тужилаштва као и поверење јавности у законито и непристрасно поступање јавног тужилаштва.

Из дописа Вишег јавног тужилаштва у Београду утврдио сам да је пресуда Вишег суда у Београду К.357/2017 од 11.05.2018.године постала правноснажна 20.02.2019.године, деманти упућен порталу Нова.рс, као и објаву Танјуга под насловом „Тужилаштво демантује текст Нове С о Халабрину-.

Уједно, напомињем да Повереник за самосталност није овлашћен да улази у суштину и да оцењује да ли је у конкретном случају Више јавно тужилаштво у Београду у предмету КТО 287/17 поступало правилно и законито у складу са одредбама процесног и материјалног кривичног законодавства, као и у случају Халабрин, већ само да прибавља потребне доказе и информације о постојању недозвољеног утицаја.

Јавно тужилаштво као орган јавне власти, јавни тужиоци и заменици као функционери нису изузети од јавне контроле и легитимне критике рада, контроле опште и стручне јавности и уопште друштвеног преиспитивања и коментарисања њиховог рада, али право на јавну критику рада јавног тужилаштва, има и своја ограничења и мора се кретати у границама културе дијалога, поштовање личности и др.

У том смислу, треба указати на документ Консултативног већа европских тужилаца који носи назив Мишљење бр.8 (2013) о односима државних тужилаца и медија, који под тачком 45 афирмише право тужилаца да када су подвргнути нападу путем медија, имају право на исправку спорних информација или на друга правна средства у складу са националним правом. Ипак, у таквим случајевима, као

и када се нетачне информације шире о лицима или догађајима који су укључени у поступак у којем поступа дати јавни тужилац, било би пожељно да свако реаговање дође од руководиоца или портпарола јавног тужилаштва, а у важнијим предметима од стране Републичког јавног тужиоца или највишег органа задуженог за тужилаштво (Државно веће тужилаца). Оваква институционална реакција умањује потребу да дати јавни тужилац користи своје право на одговор, које је зајемчено сваком лицу, као ризик од прекомерне „персонализације“ сукоба.

У суштини, у овом предмету је централно питање слобода изражавања, како је гарантује ч.10. Европске конвенције, укључује слободу мишљења и слободу примања и давања информације и идеја без ометања од стране јавне власти, али та слобода изражавања, укључујући и слободу информисања није безгранична и може да се ограничи. Средствима јавног информисања је допуштено да користе сензационалистички тон, чак када то није неопходно, да претерују, провоцирају и да привлаче пажњу јавности коришћењем бомбастичних речи или, као што је Европски суд за људска права је у више наврата одлучио-„од новинара не може да се очекује да делује уз потпуну објективност и мора им се дозволити неки степен претеривања или чак провоцирања, укључујући и текст чланака и њихове наслове који садрже изразе осмишљене да привуку пажњу јавности“ (Axel Springer protiv Nemačke, 2012, stavovi 81,108, SARL Liberation protiv Francuske, stav 76 idr.).

Мора да се направи разлика између изјава о чињеничном стању и вредносних судова, и како Европски суд понавља – постојање чињеница може да се докаже, док се истинитост вредносних судова не подвргава доказивању.

У конкретном случају, након разматрања списка предмета, закључио сам да се не може радити о недозвољеном утицају имајући у виду контекст и околности догађаја, да се ради о праву јавности да зна, али сматрам да је непримерено када им је циљ личност тужиоца, његово достојанство и професионални интегритет, а када нису усмерене на исправљање евентуалних недостатака и злоупотреба у раду тужилаца тако нешто је недопустиво.

Више јавно тужилаштво је правовремено реаговало у складу са Комуникационом стратегијом када је дало институционални одговор у виду демантија и објаву Танјуга под насловом „ Тужилаштво демантује текст Нове С о Халабрину“ сходно Закону о јавном информисању и медијима. Поступајући на тај начин, јасно је изражен став и дата пуна подршка заменику јавног тужиоца Александру Исаиловићу и што је веома важно, смањен ризик непримерене и непотребне персонализације конфликта у случају Халабрин и др.

Оваква реакција Вишег јавног тужилаштва у конкретном случају представља пример правилног реаговања на написе у медијима, али са друге

стране, препоручујем да у предметима где је веома изражено интересовање јавности, нужна је проактивна комуникација са медијима односно са јавношћу, организовањем конференција за штампу које би обухватиле објављивање или објашњавање кључних развоја догађаја у предметима који су побудили повећани интерес медија.(„волшебна нестајање доказа, ДНК анализа „), без обзира што је главни претрес у конкретном случају био јаван као и повременим давањем саопштења.

ПОВЕРЕНИК ЗА САМОСТАЛНОСТ

Милан Ткалац